

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Sacerdotale & Clericorum Specvlvm Insigni Pietatis Ac Devotionis Supellectili exuberans

Kinckius, Matthias

Coloniæ, 1662

De Canone Missæ usque ad consecrationem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46628](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46628)

In Missa solemnī si præsens sit Prælatus, &c. ipse benedicit thus, & incensatur triplici ductu à Diacono ante & post facta reverentia genuflexionis; sed non paratus Prælatus pluviali & mitra, post, non ante incensatum Celebrantem incensatur Celebrans in præsentia Prælati, &c. regulariter duplici tantum ductu thurificatur.

DE CANONE MISSÆ
usque ad Consecrationem.

V I I I.

1. Finita Præfatione, ut supra, Sacerdos stans ante medium Altaris, versus ad illud, aliquantulum elevat, manus, oculisque elevatis ad Deum, & sine mora devotè demissis, ac manibus iunctis, & super Altare positis, profundè inclinatus incipit, Canonem secretò dicens: *Tē igitur, &c.* ut in ordine Missæ. Cum dicit, *ut accepta habeas, & benedicas*, prius osculatur Altare in medio, deinde erigit se, & stat iunctis manibus ante pectus. Cum dicit, *Hæc t̄ dona, hæc t̄ munera, hæc t̄ sancta sacrificia*, dextra manu signat ter communiter super Hostiam & Calicem. Deinde extensis manibus ante pectus, prosequitur, *In primis quæ tibi offerimus &c.*

2. Vbi

2. Vbi dicit, *una cum famulo tuo Papa nostro. N.* exprimit nomen Papæ: Sede autem vacante verba prædicta omituntur: ubi dicitur, *& Antistite nostro N.* specificatur nomen Patriarchæ, Archiepiscopi, vel Episcopi ordinarii in propria diœcesi, & non alterius Superioris, veriamsi Celebrans sit omninò exemptus, vel sub alterius Episcopi iurisdictione. Si verò Episcopus ordinarius illius loci, in quo Missa celebratur, sit vita functus, prædicta verba omituntur, uti ab iis, qui Romæ celebrant. Si celebrans est Episcopus, Archiepiscopus, vel Patriarcha, omissis prædictis verbis, eorum loco dicit. *Et me indigno seruo tuo.* Summus autem Pontifex cum celebrat, omissis verbis, *una cum famulo tuo Papa nostro. N. & Antistite nostro N.* dicit, *una cum me indigno famulo tuo, quem gregi tuo præesse voluisti.* Et continuant omnes ut sequitur, *Et omnibus Orthodoxis, &c.*

3. Cum dicit, *Memento Domine,* elevans & iungens manus usque ad faciem vel pectus, sic iunctis manibus stat paulisper in quiete, demisso aliquantulum capite, faciens commemorationem vi-

VORUM

vorum Christi fidelium ad suam voluntatem; quorum nomina si vult secretò commemoret: non tamen necesse est ea exprimere, sed mente tantùm eorum memoriam habeat. Potest etiam Celebrans, si pro pluribus orare intendit, ne circumstantibus sit morosus, ante Missam in animo proponere sibi omnes illos tam vivos quam defunctos, pro quibus in ipsa Missa orare intendit, & hoc loco generaliter unico contextu ipsorum vivorum commemorationem agere, pro quibus ante Missam orare proposuit in Missa.

4. Commemoratione vivorum facta, demissis & extensis ut prius manibus, continuat, *Et omnium circumstantium & c.* Similiter stans prosequitur *Communicantes*, Cum dicit, *IESV Christi*, caput Cruci inclinat: in conclusione quando dicit, *Per eundem*, iungit manus. Cum dicit, *Hanc igitur oblationem*, expandit manus simul super oblata, ita ut palmæ sint apertæ versus ac supra Calicem & Hostiam, quas sic tenet usque ad illa verba, *Per Christum Dominum nostrum* tunc enim iungit manus, & sic prosequitur, *Quam oblationem tu Deus in omnibus*

nibus

ribus quæsumus, & cum dicit, *benedicta*,
adscriptam, ratam; communiter sig-
 nat ter super Hostiam & Calicem simul:
 deinde cum dicit, *ut nobis corpus*, separa-
 tim signat semel super Hostiam tantum:
 & cum dicit, *& sanguis*, semel super Cali-
 cem tantum: deinde elevans & iungens
 manus ante pectus, prosequitur, *fiat dile-*
ctissimi filij tui Domini nostri Iesu Christi, &
 inclinans caput Cruci, extergit, si opus
 fuerit, pollices & indices super Corpo-
 rale, & dicit secretò ut prius, *Qui pridie*
quàm pateretur, & accipiens pollice & in-
 dice dextræ manus Hostiam, & eam
 cum illis ac indice & pollice sinistrae
 manus tenens, stans erectus ante mediũ
 Altaris, dicit: *Accepit panem in sanctas ac*
venerabiles manus suas, elevansque ad cœ-
 lum oculos, & statim demittens, dicit,
& elevatis oculis in cœlum ad te Deum Patrem
suum omnipotentem: caputque aliquantulũ
 inclinans, dicit, *Tibi gratias agens*: & te-
 nens Hostiam inter pollicem & indi-
 cem sinistrae manus, dextra producit
 signum Crucis super eam, dicens: *Be-*
ne dixit, fregit, deditque Discipulis suis, di-
 cens: *Accipite & manducate ex hoc omnes.*
 5. Si adsit vas cum aliis Hostijs conse-
 crat.

crandis, antequam accipiat Hostiam, discooperit manu dextra Calicem, seu vas aliarum Hostiarum. Cum autem finierit supra dicta verba, cubitis super Altare positus, stans capite inclinato, distinctè, reverenter, & secreto profere verba Consecrationis super Hostiam & simul super omnes, si plures sint consecrandæ, & Hostiam suam pollicibus & indicibus tantum tenens, dicit, *Hoc est enim Corpus meum*. Quibus prolatis, Celebrans tenens Hostiam inter pollices & indices prædictos super Altare, reliquis manuum digitis extensis, & simul iunctis (& Hostiis, si plures sint consecratæ, in loco in quo à principio Missæ positæ sunt, super Corporale vel in alio vase, aut calice demissis) genuflexus eum adorat. Tunc se erigens, quantum commodè potest, elevat in altum Hostiam, & intentis in eam oculis (quod & in elevatione Calicis facit) populo reverenter ostendit adorandam: & mox sola manu dextra ipsam reverenter reponit super Corporale in eodem loco, unde eam levavit, & deinceps pollices & indices non disiungit, nisi quædo Hostiam consecratam tangere vel tractare debet, usq; ad ablutionem digitorum post communionem.

6. Reposita Hostia consecrata super Corporale, genuflexus ipsam veneratur: Si adsit vas aliarum Hostiarum, patena vel palla cooperit, ut supra. Interim dum Celebrans elevat Hostiam, accenso prius intortitio (quod non extinguitur, nisi postquam Sacerdos sanguinem sumpserit, vel alios communicaverit, si qui erunt communicandi in Missa) Minister manu sinistra elevat Ambrias posteriores Planetæ, ne ipsum Celebrantem impediatur in elevatione brachiorum, quod & facit in elevatione Calicis: & manu dextra pulsat campanulam ter ad unamquamque elevationem, vel continuatè quousque Sacerdos deponat Hostiam super Corporale, & similiter postmodum ad elevationem Calicis.

7. Celebrans adorato Sacramento surgit, & discooperit Calicem, in quem, si opus sit, extergit digitos, quod semper faciat, si aliquod fragmentum digitis adhæreat, & stans erectus dicit, *simili modo postquam cœnatum est*, & ambabus manibus accipiens Calicem iuxta nodum infra Cuppam, & aliquantulum illum elevans, ac statim deponens, dicit,

666

accipiens & hunc præclarum Calicem &c. cum dicit, *Item tibi gratias agens*, caput inclinat; cum dicit, *benedixit*, sinistra Calicem infra Cuppam tenens, dextra signat super eum, & prosequens, *deditque Discipulis suis*, &c. & ambabus manibus tenens Calicem, videlicet sinistra pedem, dextra nodum infra cuppam, cubitis super Altare positus, & capite inclinato, profert attentè, continuatè, & secretò, ut supra verba 'consecrationis Sanguinis: *Hic est enim Calix* &c. Quibus dictis reponit Calicem super Corporale, & dicens secretò, *Hac quotiescunque feceritis* &c. genuflexus Sanguinem reverenter adorat. Tum se erigit, & accipiens Calicem discoopertum cum Sanguine ambabus manibus, ut prius, elevat eum, & erectum, quantum commodè potest, ostendit populo adorandum: mox ipsum reverenter reponit super Corporale in locum pristinum, & manu dextra Pallâ cooperit, ac genuflexus Sacramentum veneratur.

8. In Missa solemni ad finem Prefationis accenduntur duo saltem intortitia ab Acolythis, ^{quæ} ~~quæ~~ extinguuntur post ~~elevationem~~ ^{consecrationem} Calicis, nisi aliqui sint communicandi, & tunc extinguuntur.

tur post Communionem. In diebus etiam ieiuniorum, & in Missis pro Defunctis, tenentur accensa usque ad Communionem. Cum autem Celebrans dicit Quam oblationem &c. Diaconus accedit ad eius dexteram, & ibi in superiori gradu Altaris genuflexus, cum Sacramentum elevatur, fimbrias Plana elevat, & quando opus est, se erigens, Calicem discooperit & cooperit, & cum Celebrante genuflectit. Subdiaconus genuflectit in loco suo. Thuriferarius genuflexus in cornu Epistolae ter incensat Hostiam, cum elevatur, & similiter Calicem, posito incenso in thuribulum absque benedictione. Reposito Calice, Diaconus recedit ad librum, nisi alius assistat. Ceteri surgunt, & stant in locis suis.

ANNOTATIO.

Contra §. i. osculato Altari quidam non iungunt manus antequam signent oblata, quam junctionem manuum, ante quamvis benedictionem adhibendam, etiam alias (male) omittunt.

Cruces super oblata vel aliam rem benedictam intra Missam fiant manu dextra extensa, digitis coniunctis, parvo digito rei benedi-

cca.

cendæ verso, rectam formando crucem huiusmodi † cuius longitudo & latitudo sit unius palmi, non autem formando tan-

tum quatuor puncta hoc modo

Non perficiat circulum manu, neque eam circumferat gesticulatoriè. Signando Hostiam & Calicem simul cruce communi, advertat ne transversum crucis formet super alterutrum tantum, sed in medio inter utrumque.

§ 2. Nominatis Papa & Antistite, ne nominet Imperatorem vel Regem eò non pertinente; & notandum est Missalia Romana quæ in Canone post nomina Papæ & Antistitis habent Regem vel Imperatorem, esse suspensa. Solent quoque Celebrantes errare in nominando Antistite.

Quidam enim nominant Superiorem suum immediatum, in ordine Episcopali non constitutum, qualis capax non est huius nominationis: Ut si exempli gratia celebrans alius quis presbyter Elvaci, nominaret Præpositum Elvacensem. Tenentur namque non solum Sacerdotes simplices Elvacenses, sed & ipsemet Præpositus quantumvis exemptus, cum celebrat, hoc loco nominare Episcopum Ordinarium, puta Augustanum.

Alij nominant Antistitem suum Ordinariū in aliena diœcesi; Ut si aliquis Sacerdos Augustanus Ratisbonam profectus celebraret

ibi; atque nominaret Episcopum suum Augustanum. Deberet autem tunc ibi nominare ordinarium loci; puta Episcopum Ratisbonensem.

Tenens manu Hostiam seu Calicem mox consecrandum, caveat, ne pectus percutiat, neque Hostiam consecrandam elevet sinistra, sed in Altari deponita eadem sinistra hostiam teneat.

Proferens verba Consecrationis caveat ne afflet, ne barba vel ore attingat Hostiam Calicem, neque Calici barbam immittat, caput faciemve ad singula consecrationis verba non moveat; non producat Crucem ore vel capite; Hostiam seu Calicem ne osculetur. Calicem consecrandum è loco suo non transferat ante Hostiam, sed retrò post Hostiam loco suo solito parùm elevet.

Sacramentum elevet graviter, non autem adeò lentè, nec nimis in altum, sed ita ut videri commodè à circumstantibus possit. Caveat ne unquam ferat Hostiam vel Calicem extra limites Corporalis, nec retrò post se, neve directè supra suum caput, sed oculos semper habeat intentos, tam in Hostiam quàm in Calicem, Hostiam quando populo adorandam ostendit, utrumque latus hostiæ non convertat, nec illa crucem effingat, sed rectam & immotam in alto aliquantulum teneat, & mox iterum reverenter deponat. Idem de Calicis elevatione. Non osculetur nodum pedemve Calicis, nec Hostiam neque manum. Deponat Hostiam eodem proferendo modo quo acceperat, tribus nimirum digitis poste

posterioribus sublatis. non in Altari depositis, nec inversâ manu. Elevata Hostia non detegat Calicem priusquam adoraverit ipsam Hostiam.

In elevatione Calicis advertat, ne Manipulus Hostiam tangat.

In Missa solemnâ ad finem præfationis Acolythi non deferant ad Altare candelabra in credentia posita, sed accendant alia intortitia seu candelas maiores, easque sine candelabris teneant.

DE CANONE POST CONSECRATIONEM usque ad Orationem Dominicam.

IX.

R. Reposito Calice, & adorato, Sacerdos stans ante Altare, extensis manibus ante pectus, dicit secretò, *Vnde & memores &c.* Cum dicit, *de tuis donis ac datis*, iungit manus ante pectus: & cum dicit, *Hostiam ꝑ puram, Hostiam ꝑ sanctam, Hostiam ꝑ immaculatam*, manu sinistra posita supra Altare intra Corporale, dextra signat ter communiter super Hostiam & Calicem, & semel super Hostiam tantùm, & semel super Calicem tantùm, dicens, *Panem ꝑ sanctum*